

vědné a 9 společenskovedních). V přírodovědné části jistě zaujme článek V. Kovaříka "Zámecký park v Konopišti VII. Oddělení Velká obora", který tvoří společně s předchozími díly jedinečnou monografii o nejvýznamnějším parku okresu Benešov (k článku je přiložena mapa). Seriál o chráněných územích (část V., autoři P. Pešout, L. Hanel) tentokrát seznamuje s přírodními rezervacemi Čížov, Grybla a Vlčí rokle. Svá celoživotní pozorování shrnul v článku "Ornitologická pozorování na Bystřicku II." významný regionální ornitolog V. Podhorský. Zajímavým sdělením je také článek J. Kučery "Indicie rudní mineralizace v prostoru blanické brázd u Radošovic" (k článku je přiložena mapa). Stěžejním tématem společenskovední

části sborníku je archivnictví (viz článek E. Procházkové "Nástin dějin archivnictví na Benešovsku", doplněný 6 barevnými fotografiemi a Pánkův "Pět let benešovským archivářem"). Do této části vlastně patří i článek J. Pánka "Moderní archivářka a historička novověkých dějin", který je věnován významné regionální osobnosti E. Procházkové (článek je doplněn cennou kompletní bibliografií E. Procházkové). L. Velek ve svém příspěvku "Ve službách "Vysokého pána" II" představuje všední život Františka Ferdinanda d' Este. "Ochotnické divadlo na podblanickém venkově" je článek J. Tywoniakové, ve kterém se zabývá ochotnickými spolky, dokreslujícími zajímavý obraz kulturního života na venkově. D. Povolný a M. Dvořák ve svém příspěvku "Pomníky a pamětní desky obětem první světové války na okrese Benešov II" uvádějí soupis pomníků a pamětních desek padlým na území dřívějšího soudního okresu Votice (zachovalo se zde 18 pomníků a 7 desek). Zajímavá je komplexní analýza domu čp. 2 v Dolním Podháji (vznik roubené části datován pomocí dendrochronologické datace před rok 1750) od J. Provazníka. Zcela na závěr sborníku jsou zařazeny dva krátké příspěvky. Prvním z nich je "Sidonie Nádherná – návrat do Vrchotových Janovic" od V. Přenosilové, a druhým recenze L. Váňové na publikaci R. Chodury: Malý slovník pojmů sakrální architektury.

Lze konstatovat, že zatím poslední číslo Sborníku vlastivědných prací z Podblanicka je opět tématicky pestré a přináší nové a zajímavé informace o minulosti i současnosti Podblanicka.

Lubomír Hanel

Pozn.: Všechny zde uvedené publikace si lze zapůjčit v knihovně regionální literatury v Podblanickém ekocentru ČSOP, Pláteníkova 264, Vlašim.

SBORNÍK

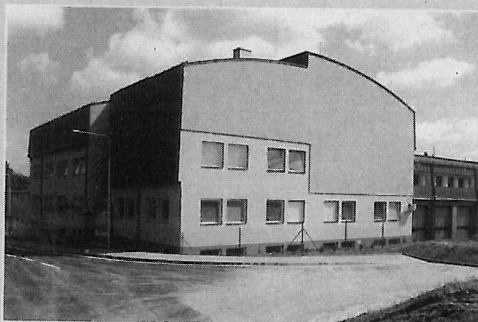
VLASTIVĚDNÝCH

PRACÍ

39

Z PODBLANICKA

1999

SIDONIE NÁDHERNÁ Z BORUTÍNA A JEJÍ PŘÁTELE

Publikaci vydala v roce 2001 k 50. výročí úmrtí Sidonie Nádherné Národní knihovna České republiky. Autoři Robert Sak, Zdeněk Bezecný a Vincenc Streit tuto dvaadvaceti-stránkovou brožuru rozdělili do čtyř tématicky rozdělených oddílů.

V krátkém úvodu posledně jmenovaný autor vysvětluje, jaké byly motivy pro uspořádání výstavy "Sidonie Nádherná a její přátelé" v jubilejním roce 2000. Předehrou se stala významná událost v květnu 1999, kdy bylo po dlouhých desetiletích splněno životní

přání Sidonie Nádherné – spočinout mezi svými v půdě rodinného hřbitůvku v prostředí zámeckého parku ve Vrchotových Janovicích. Následná výstava proběhla na podzim roku 2000 v pražském Klementinu a poskytla příležitost prezentovat veřejnosti dosavadní badatelské výsledky a úsilí odborníků podrobně zmapovat přitažlivý příběh baronky Sidonie Nádherné.

Ve druhé části publikace, nazvané stejně jako jubilejní výstava, další dva autoři vstoupí na velmi tenký led, kdy se snaží zachytit a popsat úzká přátelství Sidi s Reinierem Maria Rilke, Karlem Krausem či Maxem Švabinským, tedy s umělci, kteří se k ženě vztahují především jako ke středobodu svých nadějí, protestů i vzpour, k ženě jako neskutečnému zázraku, inspiraci, idolu, jako k zasvěcovatelce do tajemství života a jeho úchvatné krásy. A Sidonie z tohoto pojetí svojí povahou ani fyzickou krásou jistě nevybočovala. Těžko hodnotit vztah bohéma Rilkeho k Sidonii, který sám mnohoznačně popisuje jako "čisté a bratrské přátelství". A ani Švabinský se nijak netajil svým obdivem k ženám, obdivem zdaleka ne jen čistě platonickým. Ústředním dramatickým příběhem barončina života však byl bytostný vztah s Karlem Krausem. Autoři publikace pochopitelně nepřekročili pomyslný práh, kterým by historii netaktně zpestřovali nahlížením klíčovou dírkou do barončiny ložnice. Stejně by se jim nepodařilo postihnout ani zlomek skutečnosti.

Třetí část publikace se věnuje Sidonii Nádherné – čtenářce. Zámecká knihovna se spoustou knih, s barevnými hřbety, zdobenými vazbami, opatřená globusy a modelem staré plachetnice byla jistě pro baronku přitažlivá již od útlého mládí. Sama byla vychovávána a vzdělávána soukromě, takže lze

těžko odhadnout, která kniha byla její první. Každopádně četla německy i anglicky, tedy jazyky, která považovala za téměř rodné. V pozdější době pochopitelně v zámecké knihovně nechyběla ani díla jejich oblíbenců R. M. Rilkeho či K. Krause.

Poslední část útlé knížky je věnována obrazové příloze, bohužel velmi stručně pojaté.

Poutavá publikace, kterou citlivý čtenář – lhostejno zda muž či žena – přečte jedním dechem, je doplněna velmi rozsáhlým poznámkovým aparátem a doplněna německým souhrnem. Za 40 Kč je k zakoupení například v informacích Národní knihovny v pražském Klementinu.

Jan Urban

DROBNÉ ZPRÁVY A SDĚLENÍ

JEŠTĚ K PARKU VE VRCHOTOVÝCH JANOVICÍCH

Romantický zámecký park ve Vrchotových Janovicích je dnes známý především jako místo setkávání význačných osobností kultury střední Evropy. Přijížděly sem na návštěvu k posledním soukromým majitelům –

rodině Nádherných z Borutína. Majitelé zámku se věnovali i úpravám parku, vždyť park je i u zámku v Chotovinách, jejich předchozího sídla. Zámek s parkem, a život v nich, byly inspirativním prostředím pro Rainera Mariu